

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul posta

SUMAR:

Despre aval, de d-l C. N. Toneanu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Elena D. Lăceanu cu Traian Boicescu. — Ecaterina Spiru Nocica și alții cu Hristu și Apostol Zappa.

Curtea de apel din București, secțiunea III: Maior D. Maximilian de Zauder cu Sigmund Cohn.

Curtea de apel din Craiova, secțiunea II: Ministerul domeniilor cu societatea petroliferă «Măgura».

BIBLIOGRAFIE.

DESPRE AVAL

(URMARE)¹⁾

10. *Raporturile dintre posesorul cambiei și avalant.* Obligațiunea avalantului este o obligațiune cambială, pe care el o ia direct către orcarea posesor al titlului, când această obligație este luată în formele legale; atunci, ca toate obligațiunile cambiale, este și ea autonomă în sensul că avalantul nu poate opune posesorului cambiei excepțiunile persoanei pentru care s'a dat avalul, fiindcă ele sunt excepțiuni de *jure tertii*. Avalantul nu poate opune posesorului nevaliditatea obligațiunei principale (art. 297 c. com.), și deci cu mai mult cuvânt excepțiuni cari să o poată restrânge sau să o elimineze. Dacă avalantul nu poate împiedica direct plata cambiei, oprind pe dătătorul de aval a nu plăti (art. 321 c. com.), nu-l va putea cu atât mai puțin să-l împiedice în mod oblic, puind la dispoziția avalantului excepțiunile pentru a refuză plata²⁾,

11. Singura obligațiune a posesorului cambiei, spre a putea exercita acțiunea cambială contra avalantului, este de a îndeplini contra avalantului actele necesarii pentru conservarea acțiunei (art. 297 c. com.), astfel este: protestul. Legea nu cunoaște formalități de protest contra avalantului (art. 327 c. com.). Dacă dar, pentru a conserva dreptul contra persoanei avalate nu trebuie protest când el este acceptantul sau emitentul unei cambii nedomiciliate, este inutil protestul contra avalantului. Deci, unul sau mai multe avaluri fiind, nu se va face nici o formalitate mai mult, afară de acelea ce ar trebui dacă n'ar există avaluri³⁾.

Odată îndeplinit protestul necesar a conserva acțiunea cambială, posesorul cambiei se poate întoarce contra orcării din obligații cambiari (art. 343 c. com.) și deci și contra avalantului mai înainte de orcarea altul.

Și dacă nu trebuie nici un act conservativ, precum este în cazul când avalul este dat pentru emitent sau acceptant în cambiile nedomiciliate, atunci posesorul poate recurge contra avalantului mai înainte de a se adresa acceptantului, fiindcă deși legea, prin art. 310 c. com., prescrie că trebuie să prezinte cambia pentru plată în ziua scadenței la locul arătat într'ansa, însă această regulă n'are sancțiune de decadență în lege: prezentarea nu este un act necesar pentru a conserva acțiunea contra emitentului sau acceptantului, și deci nu se poate con-

3) Vivante, t. III, No. 1228, p. 414; Vidari, t. VII, No. 6830; Trib. Putna, 27 Noembrie 1902, *Cr. Judiciar* No. 34 din 1902, p. 287; Cas. Napoli. 13 Martie, *Revista di dirr. comm.*, etc., 1903, I, 465.

1) Vezi *Dreptul* No. 65 din 1910.

2) Vivante, t. III, No. 1227, p. 413.

sideră ca necesarii a putea recurge contra avalantului (art. 279 alin. 3)⁴⁾.

În cazul cambiei nedomiciliate, posesorul cambiei are cinci ani pentru a exercita acțiunea cambială în contra dătorului de aval al acceptantului sau emitentului. Când însă avalul este dat pentru un girant care este obligat pe cale de regres, atunci posesorul cambiei are de observat față de avalant termene mai scurte, adică aceleași termene cari trebuiesc observate sub pedeapsă de decadență contra girantului, căci dacă n'ar fi astfel, atunci ar urma ca avalantul să-și asume obligațiuni mai extinse decât cel pentru care a dat avalul⁵⁾.

11 bis. Dar ce vom zice de domiciliatorul unei cambii pe care la scadență o posedă prin gir, are el necesitate să facă protest pentru a conserva acțiunea cambială contra emitentului și deci și contra avalantului? Chestiunea aceasta este foarte discutată în jurisprudența italiană și opiniunile sunt împărțite.

Pentru negativă. S'a hotărît că primitorul cambiei, care este și domiciliatar, n'are necesitate de protest pentru a conserva acțiunea contra emitentului. Iată o speța: «Galați, 29 Aprilie. — După 4 luni de azi, voiu plăti, pentru această cambie la ordinul *Băncii M. & B. 2200 lei* la domiciliul acelei *Bănci în București*. — Semnat *Zet* — pentru aval *Ygrec*». La scadență, cambia nu se plătește. *Banca* chiamă pe *Ygrec* în judecată ca avalant să plătească suma. El obiectează că fiind vorba de o cambie domiciliată, la scadență Banca ar fi trebuit să facă protest emitentului *Zet*, și astfel, conform art. 341 cod. com., nefăcând, ea este decăzută din acțiune. Rațiunea însă a art. 341 c. com. trebuie văzută în aceea că ordecâteori cambia este plătabilă în loc deosebit de reședința emitentului și la o persoană deosebită, ar fi greu ca fără formalitatea protestului a proba în mod neîndoelnic față cu emitentul sau acceptantul că cambia n'a fost satisfăcută la scadență, și tocmai de aceea s'a prescriș, când e deosebire de loc și persoană, facerea protestului pentru conservarea acțiunii chiar contra emitentului. Deci, trebuie, interpretând o atare dispozițiune, să ținem socoteală de scopul și intențiunea re legiuitorul a avut în vedere a dicta, și deci să nu aplicăm art. 341 c. com. În adevăr, cambia cu semnăturile lui *Zet* și *Ygrec* eră plătabilă la *Banca M. & B.*, cu sediul său în Bucu-

rești, în loc divers de al lui *Zet* și *Ygrec*, care e presupus la Galați (art. 272 c. com.), unde cambia a fost emisă; însă, de altă parte, trebuie să ținem cont că Banca la care cambia trebuia plătită la scadență, eră în acelaș timp și primitoarea ei. Nefiind deci admisibil ca Banca creditoare să fie însărcinată de a plăti sieînsăș, clauza înserată în cambia menționată: plătabilă la domiciliul *Băncii M & B în București*, nu poate fi înțeleasă în sensul că plata are a se face prin mijlocul altei persoane deosebite de a emitentului, ci însemnează numai că aceștia, în loc să plătească după regula comună la domiciliul lor, își luau obligațiunea de a plăti la sediul băncii creditoare în București, făcând să-i parvie fondurile pentru epoca scadenței. Astfel stând lucrurile, emitentul trebuia să știe că a neglijat să plătească ceea ce datoră, și că, în realitate, n'a trimis Băncii fondurile necesarii, și față cu atare știință din partea sa, nu mai eră trebuință, conform spiritului art. 241 c. com., ca Banca, spre a conserva acțiunea cambială, să constate facerea protestului pe lângă sine însăș pentru neplata cambiei datorită de emitent. Deci, cu drept cuvânt Banca a chemat în judecată pe avalant să plătească cambia neplătită la scadență. Astfel, protest nu mai este necesar, chiar dacă cambia este domiciliată, atunci când Banca reunește în sine cele două calități de primitoarea cambiei și ce domiciliatară pentru plată⁶⁾. Art. 341 privește dar unicamente cambia eminentemente zisă domiciliată, și deci se cere ca ea să fie plătabilă în loc deosebit de reședința acceptantului sau emitentului și la o altă persoană, iar nu ca în cazul acesta, plătabilă la Bancă, adică la sine însăș, iar nu la o persoană deosebită. Sub numele de persoană deosebită nu se cuprinde și primitorul cambiei⁷⁾.

Pentru afirmativă. Și domiciliatarul unei cambii care la scadență o posedă prin gir, trebuie să facă protest pentru a conserva emitentului acțiunea cambială contra avalantului.

După această opiniune, posesorul unei cambii plătabilă în loc deosebit decât al emisiunii și de către altă persoană decât de emitent, nu poate recurge contra dătorului de aval fiindcă n'a protestat titlul său la scadență. În adevăr, dispoziția art. 341 c. com. este clară și prevede pentru cambia domiciliată că, în lipsă de pro-

4) Vivante, t. III, No. 1229; Vidari, t. VII, No. 6828.

5) Vivante, t. III, No. 1230.

6) C. apel Milano, 10 Aprilie 1895, D. C. XIII, 1895, col. 552.

7) C. apel Geneva, 23 Febr. 1897, D. C.-VII, 1898, col. 300.

test, nu se mai conservă acțiunea contra acceptantului sau a emitentului, a cărui soartă o urmează dătătorul de aval. Și art. 331 zice că nici un act din partea posesorului nu suplinește protestul spre a proba îndeplinirea actelor necesarii pentru a conserva acțiunea cambială (afară de cazul alin. al doilea). În generalitatea acestor expresiuni, e afară de orice îndoială că se cuprinde și trasul care a devenit posesor prin gir. Că această prescripțiune prin care legiuitorul determină forme speciale pentru conservarea și exercitarea unei acțiuni, trebuie observată cu toată rigoarea, și nu suferă interpretări când rezultă în mod evident din cuvintele legii. Nu este nicidecum exact că protestul fiind destinat a constata lipsa de plată, ar fi inutil în acest caz, căci emitentul n'ar putea să ignoreze că n'a procurat fondurile necesarii: a raționa astfel, este a uita că în cambiile domiciliare emitentul nu se obligă a plăti, ci a face să se plătească de tras — și ceea ce et trebuie să cu noască — și scopul pentru care e destinat protestul — nu e numai lipsa de plată, ci ca plata să fie făcută după cererea la timp. Trasul poate să fie și plătit fără să i se fi trimis fondurile necesarii, precum a putut și să nu plătească, chiar dacă le-ar fi primit; dacă nu le-a primit în urma cererii la timp, eventual nu poate avea proba decât prin actul de protest, chiar când posesorul și trasul a devenit aceeaș persoană în urma girului despre care el n'a avut mijlocul de a fi informat. În privința argumentului tras din presupusa imposibilitate ca posesorul și trasul să facă protest contra lui însuș, se poate combate lesne dacă avem în vedere că protestul nu este un act care se dă dela parte la parte, cu atât mai mult cu cât legea nu prevede ca în el să fie arătat numele vreunui demandor, ci e un act de pură constatare: că debitorul, la prezentarea cambiei de către portărel, a refuzat plata. La care adăogăm că el poate fi înlocuit prin declarațiunea înregistrată, de care vorbește alin. 2 al art. 331 cod. com., care nu aduce nici o anomalie, chiar dacă creditor și debitor sunt aceeaș persoană.

Apoi, mai mult, chiar dacă legalmente ar fi imposibil unul sau altul din zisele acte, n'ar veni în avantajul trasului, care prin faptul său propriu de a accepta girul unei cambii ce trebuia să o plătească el, imposibilitatea și-a asumat-o el singur și de bună voe, și deci ar trebui să îndure exclusiv consecințele condițiunei ce și-a creat, iar nu să pretindă că pentru a fi scutit, să se calce o dispoziție expresă de lege și să se violeze dreptul în vederea căruia emitentul și-a luat obligațiunea.

În art. 341 c. com. trebuie să fie cuprins și trasul, căci dacă l-am exceptat, s'ar putea da naștere la grave inconveniente, precum: cambia neprotestată la timp ar face să reinvieze toate efectele riguroase contra emitentului printr'un gir antedat între posesor și tras, și un tras având raporturi de contabilitate cu emitentul, plătită cambia, ar putea, folosindu-se de girurile în alb, să le întoarcă în favorul său, la italieni ca titlu executiv al unei creanțe ce numai din discuția conturilor ar putea rezultă, ba poate că din această discuție ar rezultă că este distrus, și cu toate acestea emitentul va trebui să plătească imediat⁸⁾.

12. Să presupunem acum că posesorul cambiei a perdut acțiunea contra avalantului, din cauză că n'a făcut actele necesarii pentru conservarea acestei acțiuni, poate el să-l urmărească ca pe un fidejutor ordinar?

Vivante se pronunță, cu drept cuvânt, contra unei soluțiuni afirmative. Din faptul că avalantul a semnat ca atare o cambie, a voit a se obliga cambialmente și nimic mai mult. Odată dar ce obligația sa cambială a căzut, lipsește baza pentru o altă obligațiune, fie chiar de garanție, fiindcă dătătorul de aval de regulă pune semnătura sa ca o favoare, fără să primească ceva în schimb, cu pericolul destul de apropiat de a nu relua ceea ce va trebui să plătească pentru debitor; a extinde garanția sa la o obligațiune ce n'a voit s'o ia, este a contrazice natura proprie a contractului de garanție, care este de interpretare restrictivă (art. 1556 c. civ.). Atunci când codicele comercial voește să recunoască posesorului decăzut din acțiunea cambială o acțiune subsidiară, a spus-o; astfel, o dă posesorului unei cambii căreia îi lipsește oarecari cerințe esențiale, fiindcă de regulă cambia este precedată de alte raporturi de afaceri (art. 273 cod. com.); i-a dat-o posesorului unei cambii decăzut din cauza neobservării termenilor contra trăgătorului și emitentului (art. 351 c. com.), însă n'a dat posesorului nici o acțiune subsidiară subrogatorie acțiunei pierdute contra avalantului, pentru care — afară de cazul când s'ar face proba că el a voit a se obliga și ca fidejutor ordinar — lipsește titlul de a putea recurge contra lui. Or, subrogând acțiunea cambială cu o acțiune de drept comun, magistratul ar face să reinvieze acele legături juridice, pe cari legiuitorul le-a subordonat observării termenilor și formelor inflexibile. În fine, cu modul acesta s'ar privă for-

8) Cas. Torino, 31 Dec. 1897. D. C. XVI, 1898, col. 300.

mele cambiale de sancțiunea lor, făcând să degenereze instituțiunea cambiei într'o formă care ar fi inutilă 9).

(Va urmă).

C. N. TONEANU

9) Vivante, t. III, No. 1231.— Contrà : Cas. Torino, 12 Noembrie 1894, *Foro-ital.* 1895, I, 220 ; C. apel Milano, 28 Aprilie 1896, *Foro-ital.* I, 712.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 21 Decembrie 1910

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Elena D. Lăceanu cu Traian Boicescu

LOCAȚIUNE.— LOCATOR.— OBLIGAȚIUNI.— NEÎNDEPLINIRE.— DACĂ MAI POATE INVOKA FAȚĂ DE LOCATAR PACTUL COMISORIU.— ART. 970 C. CIV.

RETENȚIUNE.— OBIECT CERT ȘI DETERMINAT.— LUCRU FUNGIBIL.— POSESIUNE.— ART. 1420 C. CIV.

1° In contractele de locațiune, când locatorul nu-și îndeplinește vre-una din obligațiunile sale principale, fie prevăzute de lege, fie prevăzute în contract, nu mai poate pretinde ca locatarul să-și îndeplinească pe ale lui, nici să invoace pactul comisoriu.

2° Dreptul de retențiune propriu zis, presupune reținerea posesiunii unui lucru pentru o datorie relativă la dânsul și prin urmare un corp cert, individual determinat, iar nu o sumă de bani, lucru fungibil, adică o simplă valoare pentru care nu poate fi vorba de o adevărată posesiune.

No. 722.— Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Elena D. Lăceanu contra sentinței tribunalului Vâlcea No. 504 din 1910, dată în proces cu Traian Boicescu.

S'au ascultat : d-l Gr. Ștefănescu, consilier al Curței, în citirea raportului făcut în cauză; d-l avocat Davidescu, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat N. Puricescu, în combateri; d-l procuror general Sc. Popescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. «Violarea pactului comisoriu din contract și exces de putere»

«Prin condițiunea rezolutorie expresă, prevăzută în contractul prin care închiriez imobilul d-lui Traian Boicescu, stabilindu-se că neplata chiriei atrage după sine rezilierea contractului fără somație și fără judecată, Tribunalului nu putea decât, odată constatând în fapt neîndeplinirea obligațiilor locatarului, să pronunțe rezilierea cerută».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că recurenta Elena D. Lăceanu a intentat

acțiune conform legii proprietarilor, la judecătoria ocoului Râmnicu-Vâlcea, contra intimatului Traian Boicescu, având de obiect rezilierea contractului de locațiune cu data de 3 Maiu 1910, prin care recurenta a închiriat un imobil intimatului, evacuarea acestui imobil și plata sumei de 500 lei, chirie exigibilă la 26 Septembrie 1910, conform art. 1453 c. civil, acțiune care a fost respinsă ca nefondată de ambele instanțe de fond;

Având în vedere că recurentul, înaintea instanțelor de fond, a invocat, în susținerea acțiunii sale, și motivul că chiriașul intimat n'a plătit chiria la termenul prevăzut în contract, astfel că, prin aceasta, contractul este de drept desființat în virtutea pactului comisoriu expres stipulat de părți; că, la aceasta, intimatul a opus că neplata chiriei la termen este justificată, de oarece nici recurenta nu și-a îndeplinit una din obligațiunile sale principale ce-și luase prin contract ;

Considerând că în contractele sinalagmatice în cari părțile contractante stipulează obligațiuni reciproce, obligațiunea uneia din părți are drept cauză obligațiunea celeilalte, și că atunci când una din părți nu-și îndeplinește obligațiunea sa, nu poate sili pe cealaltă parte să-și îndeplinească pe a ei, toate convențiunile în legislațiunea noastră urmând a fi executate cu bună credință, în baza art. 970 c. civil ; că, de aci rezultă că în contractele de locațiune, când locatorul nu-și îndeplinește vre-una din obligațiunile sale principale, fie prevăzute de lege, fie prevăzute în contract, nu poate pretinde ca locatarul să-și îndeplinească pe ale lui, nici să invoace pactul comisoriu ;

Considerând că, în speță, tribunalul constată în fapt, și ca atare în mod suveran, că recurenta nu și-a îndeplinit una din obligațiunile principale ce-și luase prin contract față de intimatul locatar, și anume împrejmuirea curței caselor închiriate ;

Că, astfel fiind, ea nu eră în drept a cere plata chiriei, și mai puțin încă a invocă clauza rezolutorie expresă înscrisă în contract, și că, prin urmare, tribunalul respingând cererea recurentei de rezilierea contractului, n'a violat pactul comisoriu din contract și nu a comis nici un exces de putere.

Asupra motivului II de casare :

II. «Greșita interpretare a art. 1020, 1420 și urm. din codul civil și exces de putere.»

«Tribunalul aplică dreptul de retențiune în materie de locațiune, fără ca acest drept să fie prevăzut expres în lege în asemenea ma-

terie. Chiar dacă ar exista pentru chiriaș dreptul de a reține chiria, el nu poate face decât în limita quantumului valorii reparațiilor sau a daunelor suferite, în nici un caz nu poate reține întreaga chirie.

«Tribunalul neapreciind nici valoarea daunelor, nici aceea a reparațiilor, comite un exces de putere autorizând pe chiriașul meu să rețină întreaga sumă».

Având în vedere că, în speță, nu poate fi vorba de un drept de retențiune propriu zis, care presupune reținerea posesiunii unui lucru pentru o datorie relativă la dânsul și prin urmare un corp cert individual determinat, iar nu o sumă de bani, lucru fungibil, adică o simplă valoare pentru care nu poate fi vorba de adevărată posesie;

Considerând însă că Tribunalul, deși se servă de un termen impropriu în acest caz, dă cu toate acestea o hotărâre motivată și justificată, căci, în baza principiilor arătate asupra primului motiv și pe care se sprijină hotărârea, refuză de a condamna pe chiriaș să plătească chiria pe cât timp proprietarul nu și va executa obligațiunea de a împrejmuî Curtea, apreciată de instanța de fond în suveranitatea ei ca obligațiune principală;

Că, astfel fiind, nu sunt întru nimic violate principiile relative la dreptul de retențiune propriu zis și că prin urmare și acest al 2-lea motiv de recurs este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

Audiența dela 12 Ianuarie 1911

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Ecaterina, Spiru Nocica și alții cu Hristu și Apostol Zappa

EXECUTARE VOLUNTARĂ.— PARTAJ.— DECIZIUNE.— RECURS.— INADMISSIBILITATE.

Partea care a participat la operațiunile împărțelei și a primit sumele de bani atribuite prin împărțea, executând de bună voe decizia care a ordonat efectuarea partagiului, nu mai poate face recurs în contra ei.

No. 20.— Admis, incidentul de inadmisibilitatea recursului făcut de Ecaterina Nocica, Spiru Nocica, Areti Nocica și Haralambie Nocica, în contra deciziunii Curței de apel din București, secț. III, cu No. 76 din 1908, dată în proces cu Hristu și Apostol Zappa¹⁾.

S'au ascultat: d-nii avocați I. Saita și P. Missir, în susținerea incidentului de inadmisibilitatea recursului; d-l avocat G. Danielopol, în combateri.

1) Vezi *Dreptul* No. 39 din 1908, cu decizia Curței, și No. 7 din 1905, în care s'a publicat sentința tribunalului.

Curtea, deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului ridicat de intimații Hristu și Apostol Zappa, pe motiv că recurenții executând de bună voe decizia adusă în recurs, prin aceasta au dat mulțumire pe acea decizie, și deci nu mai pot face recurs în contra ei;

Având în vedere că prin decizia supusă recursului Curtea de apel a respins ca nefondat apelul făcut de recurenții împreună cu alții în contra sentinței No. 680 din 1904 a tribunalului Ilfov secția I; că, prin această sentință, tribunalul pe deoparte a respins cererea recurenților și a celorlalți apelanți de a se anula transacția încheiată de dânsii împreună cu intimații Hristu și Apostol Zappa, prin care au convenit a împărți întreaga avere a lui Vanghelie Zappa în trei părți egale, iar pe de altă parte a ordonat eşirea din indiviziune asupra acelei averi;

Considerând că se constată, că, după ce această sentință a rămas definitivă prin respingerea apelului, intimații Hristu și Apostol Zappa au cerut primului președinte al tribunalului prin petiția înregistrată la No. 16002 din 3 Aprilie 1908 să delege un domn judecător pentru efectuarea operațiunilor împărțelei; că cu acest scop a fost delegat d-l judecător N. Metaxa, care a fixat ziua de 13 Maiu 1903 pentru efectuarea acelor operațiuni;

Considerând că, din procesul-verbal încheiat în aceiași zi de judecător, se constată că d-l avocat Gr. Urlățeanu, în numele tuturor moștenitorilor, a declarat că averea a cărei împărțire se cere compunându-se din imobile și numerar, în ce privește averea imobilă care nu se poate comod împărți în natură a cerut a se numi experți pentru evaluarea ei, pentru a se împărți în conformitate cu transacția făcută între moștenitori și confirmată de Curtea de apel, iar pentru averea mobilă (bani) să se numească un expert socotitor, pentru a constata ce sumă este de împărțit, cât a luat parte din moștenitori și cât se cuvine fiecăruia dintr'înșii conform transacției;

Că din același proces-verbal se mai constată că toți moștenitorii au declarat că nu au de făcut nici-o obiecțiune la cele zise de d-l avocat Urlățeanu; că în aceeași zi se constată că erau prezenți și recurenții Ecaterina Sp. Nocica prin procurator soțul său Sp. Nocica, Haralambie F. Nocica în persoană și Areti Nocica reprezentată prin tutorul său Fotino Nocica;

Că judele director, prin procesul-verbal menționat mai sus, a luat act de acele declarațiuni ale părților și a înaintat dosarul d-lui prim președinte al tribunalului spre cele lezale: că, după ce se numesc experți și li se ia ju-

rământul față cu părțile între care erau și recurenții menționați mai sus, se procedează mai departe cu operațiunile împărțirii ;

Că, înaintea judeului director ridicându-se contestație între moștenitori cu privire la împărțirea sumei de 308.989 lei strânsă din veniturile averii de împărțit, tribunalul prin sentința No. 580 din 12 Octombrie 1909, judecând acea contestație, a fixat modul de împărțire a sumelor strânse în trei părți egale cu cele trei tulpine : 1) Cristu și Apostol Zappa; 2) Maria Cociu și 3) Anastase Zappa, și a dispus să se facă un tablou de sumele prelevate de fiecare moștenitor și acelea cari i se mai cuvine; că prin petiția înregistrată la No. 38.936 din 22 Decembrie 1909, recurenții împreună cu alți comoștenitori au declarat că renunță la dreptul de apel în contra sentinței menționate mai sus cu No. 580 din 1909 și la orice contestație asupra tabloului de distribuirea sumei ce se cuvine fiecăruia și, în consecință, au cerut a le liberă acele sume; că, prin jurnalul No. 9855 din 23 Decembrie 1909, tribunalul a admis această cerere și a dispus a se înainta Casei de depuneri recipisa No. 12.141 din 1908 pentru a liberă între alții și recurenților 10 la sută din suma ce li se cuvine după tablou; că, prin adresa No. 14231 din 27 Februarie 1910, Casa de depuneri a comunicat tribunalului că din conținutul recipisei menționate mai sus a ordonat sumele fixate de tribunal pe numele persoanelor indicate, arătând numele acelora care nu s'au prezentat, între care nu figurează recurenții ;

Considerând că, din toate acestea rezultă că recurenții au participat la operațiunile împărțirii averii defunctului V. Zappa, împărțire ce s'a efectuat pe baza transacțiunii încheiată de dâșii cu ceilalți comoștenitori și confirmată în ultimă instanță de către Curtea de apel prin decizia adusă în recurs; că, dâșii au primit din succesiune chiar o sumă de bani ce li se cuvenea ca comoștenitori ;

Considerând că, participarea de bună voe a recurenților la operațiunile împărțirii și primirea de către dâșii a sumelor de bani ce li s'au atribuit prin acea împărțire, neputându-se explica decât prin faptul că dâșii au dat mulțumire pe decizia No. 76 din 1908 a Curței de apel din București secția III, executarea voluntară a acestei deciziuni de către recurenți este neîndoioasă și prin urmare dâșii nu mai pot face recurs contra ei ;

Considerând că, în ce privește pe recurenta Areti Nocica, se susține că dânsa fiind minoară, nu i se pot

opune actele din care se deduce că tutorul său a dat mulțumire pe decizia atacată cu recurs ;

Considerând că, din sentința tribunalului din Tepedelen (Turcia) din 2 Aprilie 1909, se constată că dela acea dată Areti Nocica s'a declarat majoră și capabilă de a-și administra singură averea sa ; că, acest fapt s'a constatat față cu părțile și de către judecătorul de ședință de pe lângă tribunalul Ilfov secția I, prin procesul-verbal din 27 Iunie 1909, prin care a dispus ca Areti Foti Nocica să fie citată personal iar nu prin tutorul său Foti Nocica, cum fusese citată până atunci ; că, dela 2 Aprilie 1909, de când recurenta Areti Foti Nocica a devenit majoră dânsa a făcut acte, cum este primirea din succesiune a sumelor de bani ce i se cuvenea ca comoștenitoare și care s'au atribuit în urmă împărțirii, din care rezultă că dânsa și personal, iar nu numai prin tutorul său, a executat în mod voluntar decizia atacată cu recurs, astfel că nu mai poate face recurs în contra ei ;

Considerând că, recurenții susțin că deși au figurat înaintea tribunalului la operațiunile împărțirii, însă și-au rezervat în mod expres dreptul de a se judeca în recurs în contra deciziei No. 76 din 1908 a Curței de apel din București secția III, ceea ce ar însemna că n'au dat mulțumire pe această decizie ;

Considerând că, singurul act în care se face mențiune de o asemenea rezervă din partea recurenților Spiru Nocica și Haralambie Nocica este încheierea din 7 Martie 1909, prin care tribunalul, constatând că toți moștenitorii sunt de acord în a li se libera direct de către administratorul provizoriu al acelei succesiuni V. Zappa părțile cuvenite din veniturile imobilelor în proporție cu dreptul lor de moștenire, a dispus ca administratorul provizoriu al acelei succesiuni să plătească direct în mâinile moștenitorilor din venitul arenzilor pe Martie 1909 și numai din aceste venituri după modul anume arătat prin acea încheiere ;

Considerând însă că, această încheiere dela 7 Martie 1909 nu putea să nimicească efectul juridic al mulțumirii dată pe deciziunea adusă în recurs, mulțumire ce rezultă în mod neîndios din faptul că recurenții au participat și au pus concluziuni în operațiunile împărțirii în ziua de 13 Maiu 1908 fără ca cu această ocazie să fi făcut vre-o opunere ca împărțeala să se facă pe baza transacției confirmată prin decizia Curței de apel sau vre-o rezervă în privința recursului ce ar fi voit să facă în contra acelei decizii ;

Că, astfel fiind, incidentul ridicat de intimați este fondat și recursul cată să fie respins ca inadmisibil.

Pentru aceste motive, admite incidentul.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 8 Iunie 1910

Președința d-lui N. Budișteanu, președinte

Maior D. Maximilian de Zauder cu Sigmund Cohn

CONCESIUNI PETROLIFERE. — EXPLOATARE. — INTRERUPERE. — MĂSURI ASIGURĂTOARE. — SECHESTRU ASIGURĂTOR. — ART. 13 DIN LEGEA DE CONSOLIDARE A TERENURILOR PETROLIFERE.

Legiuitorul, pentru a garantă cât mai mult capitalurile puse în întreprinderi petrolifere, prin art. 13 din legea de consolidare a terenurilor petrolifere dela 1904, a interzis orice măsură de natură a jigni, îngreună sau întrerupe, chiar în mod vremelnic, o exploatare începută, dispozițiune la care nu s'a făcut excepțiune decât în favoarea proprietarului terenului petrolifer sau concedentului, pentru plata redevenței convenite lor, excepțiune care, cu toate acestea, se reduce la singurul drept de a putea cere numai înființarea unui sechestru asigurător.

No. 156. — Admisă cererea făcută de Maior D. Maximilian de Zauder, ca procurator, și suspendarea executării provizorie ordonată de tribunalul Prahova, sect. II, prin sentința No. 26 din 1910, dată în proces cu Sigmund Cohn.

S'au ascultat: d-l avocat Em. Pantazi, în desvoltarea cererii de suspendare; d-l avocat B. Cernea, în combateri.

Curtea,

Asupra cererii făcută de Maior D. Maximilian de Zauder, ca procurator al d-lor I. Mose și Max Kristeller, prin petițiunea înregistrată la No. 3735 din 22 Maiu 1910, pentru a se suspendă execuția provizorie acordată de tribunalul Prahova, secția II, cu sentința No. 260 din 10 Aprilie 1910, prin care admitându-se acțiunea lui Sigmund Cohn, privitoare la un contract de asociațiune pentru exploatarea petrolifere, s'a recunoscut ca valabil contractul de societate mijlocit în Berlin la 7 Octombrie 1907, între dânsul și I. Moses, și s'a obligat acesta, cu execuțiune provizorie, să predea lui Sigmund Cohn și asociatului său L. Leisser conducerea comercială și tehnică a exploatațiunii petrolifere din comuna Telega, cătunul Buștenari, udețul Prahova, sub denumirea de «Coroana Română»;

Având în vedere că I. Moses și Max Kristeller invoacă, în sprijinul lor, dispozițiunile art. 13 din legea consolidărilor, după care nu pot fi turburați de nimeni, afară

de proprietar și concedent, prin nici o măsură vremelnică în exploatarea lor, precum și faptul că dânsii oferă garanții suficiente de solvabilitate;

Având în vedere că, prin întreaga economie a legeri de consolidare din 1904, s'a căutat a se garantă cât mai mult capitalurile investite în întreprinderi petrolifere, în care scop, între alte dispozițiuni, prin art. 13, s'a luat și aceea de a nu se permite nici o măsură de natură a jigni, a îngreună sau a întrerupe în mod vremelnic o exploatare începută, dispozițiune la care nu s'a făcut excepțiune decât în favoarea proprietarului terenului petrolifer sau concedentului pentru plata redevenței convenite lor, excepțiune care, cu toate acestea, se reduce la singurul drept de a putea cere numai înființarea unui sechestru asigurător;

Având în vedere că, Sigmund Cohn a susținut înaintea Curței că dispozițiunile art. 13 din legea consolidărilor nu i se pot aplica, întrucât dânsul fiind asociat, nu poate fi considerat ca terțiu;

Având în vedere că, chestiunea de a se ști dacă Sigmund Cohn este sau nu asociat cu I. Moses la întreprinderea «Coroana Română» dela Buștenari, făcând obiectul acțiunii principale, care se va examina cu ocaziunea judecării apelului în contra sentinței prin care s'a admis acțiunea, apel pe temeiul căruia s'a făcut cererea de suspendare, azi, în judecarea acestei cereri Sigmund Cohn, urmează a fi considerat ca terțiu și, prin urmare, dispozițiunile art. 13 din legea consolidărilor caută a-și avea complecta lor aplicațiune;

Că, independent de aceasta, I. Moses și Max Kristeller fiind solvabili și având angajate numai în această întreprindere capitaluri însemnate, nu există nici un pericol a se suspendă executarea sentinței tribunalului până la judecarea apelului făcut în contra acestei sentințe.

Pentru aceste motive, admite apelul.

Semnați: N. Budișteanu, N. Procopescu, D. Florescu,
I. Coandă.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

SECȚIUNEA II

Audiența dela 18 Noembrie 1909

Președința d-lui C. Văllimărescu, președinte

Ministerul domeniilor cu societatea petroliferă «Măgura»

CONCESIUNI PETROLIFERE. — COMISIUNE DE CONSOLIDARE. — CURTE DE APEL. — DECIZIUNI. — DACĂ POT FI ATACATE PE CALEA REVIZUIREI. — ART. 7 DIN LEGEA CONSOLIDĂRII TERENURILOR PETROLIFERE.

Din moment ce prin art. 7 din legea de consolidarea terenurilor petrolifere s'a suprimat dreptul de a atacă pe calea revizuirii hotărârile primei instanțe, adică a comisiunii de consolidare, urmează că aceaș regulă trebuie aplicată și deciziilor Curței

de apel date în materie de consolidarea terenurilor petrolifere.

Curtea,

Asupra cererii de revizuire făcută de Stat contra deciziei civile a acestei Curți No. 157 din 1909 pentru lipsă totală de apărare :

Având în vedere incidentul de inadmisibilitatea cererii de revizuire ridicat de intimată ;

Considerând că, chiar de s'ar admite că legiuitorul n'a organizat prin legea relativă la consolidările terenurilor petrolifere o procedură specială cu unicele căi de reformare indicate în ea contra hotărârilor și deci fără drept de revizuire, pe câtă vreme contra deciziilor Curții nu se deschide altă cale. extraordinară decât recursul în casație ;

Că, deși s'ar tăgădui valoarea argumentului tras din celeritatea consacrată în această materie pentru a se înlătura revizuirea precum s'a refuzat dreptul de opoziție la toate instanțele pe baza aceleiași celerități, e neinduios că acea cale de reformare nu se poate admite contra deciziilor Curților de apel pe singurul motiv că procedura civilă, adică dreptul comun, consfințind-o, ea nu a fost printr'un text expres ridicată în materie de consolidări ; că, e destul că art. 7 din legea relativă a interzis'o contra sentințelor primei instanțe pentru a nu mai fi necesar să se repete această interdicție cu privire la deciziile Curților de apel ; că în adevăr nu se vede rațiunea pentru care decizia Curții ar putea fi atacată pe această cale declarată inadmisibilă contra hotărârilor primelor judecători, adică a comisiei speciale rămasă definitivă prin neapelare ; că această hotărâre având același caracter și efect ca și decizia, refuzul revizuirii contra uneia, implică forțamente refuzul ei contra celeilalte, precum admiterea într'o ipoteză presupune admiterea în cealaltă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier M. Măinescu, în majoritate, admite incidentul.

Semnați : C. Vallimărescu, I. Sinescu, M. Măinescu,
C. Poenaru.

Opiniune

Considerând că legea pentru regularea și consolidarea drepturilor de a exploata petrol prevede prin art. 7 că comisiile instituite conform art. 5 din aceeași lege, judecă în prima instanță și de urgență cererile de consolidare, iar hotărârea va fi executorie fără a se putea ataca cu opoziție, contestație și revizuire ; că asemenea hotărâri din aln. II același articol, rezultă că sunt supuse apelului, iar Curtea de apel judecă tot de urgență și cu precădere, fără drept de opoziție, cu recurs în casație ;

Considerând că, din deosebirea care există între aceste două alineate ale acestui articol relativ la dreptul de contestație și revizuire, rezultă destul de învederat că

legiuitorul nu a voit a ridică părților dreptul de revizuire și contestație în instanța de apel, fiindcă dacă ar fi avut această intenție, ar fi declarat-o categoric, cum a făcut pentru prima instanță și pentru dreptul de opoziție în apel ;

Considerând că proibiția dreptului de revizuire fiind o decădere de drept, nu se poate admite fără o dispoziție formală a legii ;

Considerând că necesitatea de a se judecă de urgență procesele, conform cu această lege specială, nu poate să meargă până acolo în cât minorii și Statul să fie lipsiți cu desăvârșire de dreptul de a se apăra, în caz când reprezentanții lor, dintr'o împrejurare oarecare, nu i-ar fi putut apăra în ziua judecării procesului, căci a se admite aceasta, ar fi ca scopul pe care l-a urmărit legiuitorul când a admis revizuirea pentru acest motiv, să nu se mai poată îndeplini ;

Că, dar, prin această lege specială neridicându-se formal dreptul Statalui de revizuire, rămâne aplicabil dreptul comun, și pentru aceste motive, sunt de părere să se respingă incidentul ca nefondat.

Semnat, Al. Radian.

BIBLIOGRAFIE

Despre partagiu și rezervă. — Partagiu, Raport, Plata datoriilor, Efectele partagiului și garanția loturilor, Desființarea partagiului, Partagiul de ascendenți, Rezerva și acțiunea în reducere, de N. Stănescu, fost prim-președinte la Curtea de apel din Craiova. — 1 vol. în 8° de 818 pag. — Institutul grafic «Samitca», Craiova, 1910. — Prețul 8 lei.

Lucrarea publicată de d-l N. Stănescu este concentrarea într'un singur volum a materiilor tratate de Demolombe în vol. 16, 17, 19 și parte din vol. 15, 22 și 23. Aceasta nu însemnează însă că avem a face cu o traducere fidelă a comentariului lui Demolombe, căci în chestiunile controversate, și acolo unde ideile acestui autor i s'au părut inadmisibile, d-l Stănescu arată și părerile altor autori, cum și pe acelea adoptate de d-sa. De asemenea, când în codul nostru a întâmpinat articole nouă, cari nu se gasesc în codul francez, sau articole modificate, d-l Stănescu dă explicațiunile cuvenite, pentru ce s'au suprimat ori modificat și care este înțelesul articolelor proprii legii noastre.

Deși asupra materii tratată în acest volum sunt comentarii numeroase atât de autori străini cât și români, totuși lucrarea de față, scrisă într'o românească curată cu un stil clar și concis, nu este lipsită de interes și va avea meritul de a contribui la lămurirea și mai bine a diferitelor chestiuni de cari se ocupă, dată fiind autoritatea de jurisconsult distins ce d-l N. Stănescu și-a dobândit în lunga sa carieră de magistrat și avocat și ca autor a diferite scrieri juridice anterioare publicate în coloanele acestei reviste.

S. R.